

Universitätsbibliothek Wuppertal

C. Cornelii Taciti Opera Qvae Exstant

Tacitus, Cornelius

Antverpiæ, MDLXXXIX

C. Cornelii Taciti
vita, honores, et scripta

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-496](#)

C. CORNELII TACITI
VITA, HONORES,
ET SCRIPTA.

AIVS CORNELIVS Tacitus, cui vulgo P. prænomen faciunt, non illâ patriciâ Corneliatâ gente sed aliâ minus illustri natus est, extremis, ut opinio mea fert, Ti. Claudij Imp. temporibus. Pater autusque honores gesserint, & ad remp. accesserint, necne, ut re cœtustâ & incertâ nihil adfirmem: proprius à vero abest, ipsum primum ius imaginis & honores in familiam non nimis illustrem intulisse. initium dignitatis illi sub Vespasiano fuit, à quo, Plinio auctore, procurator datus Galliae Belgicæ, rationes Principis administravit. quæ dignitas equestri ordinis pecularis fuit. Reuersus, à Tito, ut opinor, Quæsturam accepit: certè dignitatem suam quam Vespasianus inchoauerat, auctoram & adiutam esse à Tito, ipse in Historiis profitetur: nec aliud suspicari est quæm Quæsturam aut si forte Edilit item, quia Prætura XI v. demum consulatu Domitianus auctor est. In quo erroris manifestus est eruditus vir, qui Domitiano IX. & Verginio Rufe II. COSS. Prætorum Tacitum constituit. Nam Tacitus quidem ipse in Annali XI. diserte ait se X v. virum S. F. ac tunc prætorem ludis secularibus Domitianus cum curâ adfuisse. Atqui ludos seculares à Domitiano editos A. V. C. DCCCXL I. id est quinquennio ipso posterius quæm Vertrano placuit, ex monumentis antiquis liquida veritatis est. Exstant nummi non pauci cum his notis, IMP. CAES. FLAV. DOMITIANVS. AVG. GERM. PONT. MAX. TR. POTEST. VIII. COS. XIII. LVD. SAE. FEC. Ad consulatum deinde satis longo interuallo imperante Neroni peruerit A. V. C. DCCCL. suffectus in locum demortui T. Verginij Rufe, illius qui delatum à Germanicis legionibus imperium constanter spreuerat. quem & defunctum pro rostris Tacitus laudauit. Exsulasse eum sub Domitiano quidam tradiderunt; magis tamen, ut opinor, pro more vulgi, qui magnis viris insignes casus adfingere amat, quæm quod eius rei certus auctor sit. Ego legendo non aliud comperio, quæm auiisse eum aliquot annis ab urbe, idque eo ipso tempore quo Iulius Agricola sacer eius mortem obierit COSS. Pompeio Conlega, & Cor. Prisco, non tam exsilijs necessitate, ut arbitror, quæm tædio temporum & cupiditate otij. Nam quod uidem, ut omni ex parte tam anxia diligentia constet, decennium in exsilio egisse scribunt, ac demum exorato Domitanore restitutum, Latine ut loquar, inanis fabula est. ac credo eos homines cum hoc scriberent, indormiisse bello Troiano, & illinc decennia sua sumsisse. Constat enim apud vigilantes & sobrios, Domitanum à ludis suis secularibus, quibus certè Tacitus Prætor Romæ adfuit, VII. dumtaxat annos vixisse, oëtauo conspiratione suorum occisum. Hæc ferè in Rep. In priuatâ eius vitâ ista sunt. Uxorem duxit A. V. C. DCCCXXX. Vespasiano IIX. & C. Julio Agricolâ COSS. Agricolæ filiam, idque illi ad extremam etatem concors & tranquillum matrimonium fuit. Liberos haut dubie reliquit, & ex iis, nisi coniecturâ fallor, longo interuallo nepotem M. Claudium Tacitum qui postea Imp. appellatus est (sic enim eum Imperatorem nummi appellant, non ut vulgus, P. Annium Tacitum) qui, ut Fl. Vopiscus refert, parentem suum appellare hunc Tacitum solet. Historiæ scribenda senex demum vacauit, cum reliquum etatis in foro & causis orandis egisset. Ex Pliniis epistolis & Tacitum in principibus oratoribus fuisse, & orationes aliquot edidisse intelligimus. Aequales habuit, Fabium Quinctilianum, Virumque Plinium, Iulium Florum, Secundum, Maternum, M. Aprum, Eprium Marcellum, Vipsanium Messallam. Scripsit primum omnium, uti post docebo, Historiarum libros ab excessu Neronis ad imperium Nerue. Deinde Annales ab Augusti excessu ad

su ad finem Neronis, quorum omnium quanta iactura & quibus locis facta sit in tempore me-
morabo. Nominantur & eius Facetiarum libri à Fulgentio, cum hoc fragmento. Cæsi ita-
que in orum eclogio in filii relictio. Mortis eius tempus non exprimo: natalem tamen
annum propemodum insinui. Odoratus sum ex Plini Nepotis epistola, que libro VII. Nam
aut disertè propemodum ætate æqualem se Tacito. At Plinius incendio Vesuui montis, quo
auunculus perit, agebat, ut ipse ait, duodecimum annum. Natus ergo Plinius (nam in-
cendium illud secundo anno Titi) non dubie anno urbis conditæ, DCCCXVI. Memmio
Regulo & Verginio Rufo COSS. At Tacitus paullò maior natu, quod eadem illâ epistola te-
statum reliquit Plinius. Ergo natus extremo imperio Claudi, vel potius, initio Neronis: vi-
xerit que, opinor, vel ad imperium Hadriani. Historiam quidem exorsus est scribere post mor-
tem Neruae clarum, quoniam principio I. Histor. vocat Diuum Neruanum. qui homos non habe-
tur, nisi principi mortuo.

VETERVM SCRIP TORVM. DE TACITO TESTIMONIA VEL EIVSDEM FRAGMENTA.

Plin. lib. VII. Nat. hist. cap. XVI.

Ipsi nos pridem vidimus eadem omnia in filio Corn. Taciti equitis R. Galliaæ Belgicæ ratio-
nes procurantis.

Plinius Nepos lib. II. Epist. I.

Laudatus est Verginius à consule Cornelio Tacito. Nam hic felicitati eius supremus cu-
mulus acceſſit, laudator eloquentissimus.

Eodem libro, Epist. XI.

Respondit Cornelius Tacitus eloquentissime, & quod eximium orationi eius inest, σεμνως.

Libro IIII. Epist. XV.

Idem Cornelium Tacitum, scis quem virum, arcta familiaritate complexus est.

Libro V. Epist. XVI.

Petis auunculi mei exitum tibi scribam, quo verius tradere posteris possis. Gratias ago. nam
video morti eius, si celebretur à te, immortalem gloriam esse propositam.

Libro VII. ad Tacitum.

Erit rurum & insigne duos homines ætate propemodum æquales, nonnulli in litteris no-
minis, alterum alterius studia fouisse. Evidem adolescentulus, cum iam tua fama gloriaque
floreret, te sequi, tibi longo, sed proximus, interuallo, & esse & haberi concupiscebam.

Libro IX.

Nec ipse tibi plaudis, & ego nihil magis ex fide, quam de te scribo. Posteris an aliqua cura,
nescio: nos certè meremur, ut sit aliqua non dico ingenio (id enim superbum) sed studio, sed
labore, & reuerentia posterum.

Orosius de Domit. loquens.

Nam quanta fuerint Diurpanei Dacorum regis cum Fusco duce prælia, quantaque Rom.
clades, longo contextu euoluerem, nisi Corn. Tacitus qui hanc historiam diligentissime con-
texuit, de reticendo imperfectorum numero, & Sallustium Crispum, & alios auctores quam-
plurimos sanxisse, & seipsum idem potissimum elegisse dixisset.

Idem

Idem.

Dein ut verbis Corn. Taciti utr, Sene Augusto Janus patefactus dum apud extremos terrarum terminos nouæ gentes sœpe ex usu & aliquando cum damno queruntur, usque ad Vespasiani durauit imperium.

Flavius Vopiscus in Probo.

Et mihi quidem id animi fuit, non ut Sallustios, Liuios, Tacitos, Trogos atque omnes distissimos imitarer viros, sed Marium Maximum, Suetonium Tranquillum, &c.

Idem in Tacito.

Corn. Tacitum scriptorem historiæ Augustæ, quod parentem suum eundem diceret, in omnibus bibliothecis collocari iussit.

Sidonius Epist. lib. I v. ad Polemum.

Caius Tacitus è maioribus vnius tuis Vopianorum temporum consularis, sub verbis cuiusdam Germanici ducis in historiâ suâ rettulit, &c.

Idem in Panegyrico ad Anthemium.

Quâ Crispus breuitate placet, quo pondere Varro,
Quo genio Plautus, quo flumine Quintilianus,
Quâ pompa Tacitus numquam sine laude loquendus.

Idem in Epigram.

Et te qui breuitate Crispus polles,
Et qui pro ingenio fluente nulli
Corneli Tacite es tacendus ori.

Ambigo
ideò, quia hac
vivo Domitiano
Fabius scripsisse videatur.
Atqui noster
tunc, ut opinor,
nil vul-
gauerat.

Illa Quintiliani lib. x. fortasse ad Tacitum referantur.

Superest adhuc & exornat ætatis suæ gloriam vir seculorum memoriâ dignus. qui elim nominabitur, nunc intelligitur. Habet amatores, nec immerito, ut libertas, quamquam circumcisus quæ dixisset, ei nocuerit. sed elatum abunde spiritum, & audaces sententias deprehendas etiam in iis quæ manent.